

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Begrenset høring - detaljplan for miljø og landskap - Vigda kraftverk - Melhus og Skaun kommuner - Trøndelag

Melhus kommune har mottatt og besvarer med dette brevet «Begrenset høring - detaljplan for miljø og landskap - Vigda kraftverk». Tema som er svart ut er arealplan, vannmiljø, naturfare, landbruk, friluftsliv og folkehelse.

Plan

Arealet i KPA (kommuneplanens arealdel) avsatt til LNF og rett nord for inntaket ligger en hensynssone for støy.

Øst for kraftstasjon ligger Rapbjørga steinbrudd. Denne reguleringsplanen kommer til å bli vedtatt i løpet av mai (<https://arealplaner.no/melhus5028/arealplaner/563>). Det bemerkes at avkjørsel til dette området kommer til å bli flyttet lengre nord/øst. Det må avklares med vegeier (Fv. 708) hvor vidt hvilke kryssutforminger som er ønskelig på stedet. Det må videre sikres av avrenning og fangdammer fra steinbruddet ikke påvirkes som følge av utbyggingen med adkomstveg for kraftstasjon.

For øvrig er hele området hvor kraftstasjon og med både permanente og midlertidig tiltak inngår, avsatt til LNF.

Det vises til bestemmelse 5.1 i KPA, hvor det satt følgende krav:

Dersom ikke annet følger av reguleringsplan, eller annen gjeldende plan er det ikke tillatt med tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven §1-6 eller fradeling / bortfeste av tomt til slikt formål nærmere enn 50 meter fra vann og vassdrag.

Lukking av bekker, samt oppfyllinger og inngrep som vesentlig endrer forholdene i kantvegetasjonen langs vannstrengen og i de områdene som oppfattes som en del av vassdragsnaturen er forbudt.

Det vises også til KPA bestemmelse 1.5.4:

For alle byggeområder hvor vann og vassdrag blir berørt skal tiltakets effekt på vassdragets økologiske tilstand undersøkes og legges til grunn for tiltaket. Ett år etter at tiltaket er ferdigstilt skal tiltakets effekt på vassdragets økologiske tilstand vurderes. Har tiltaket hatt negativ effekt skal avbøtende tiltak vurderes og gjennomføres.

Vannmiljø

Føringer gitt i rapport fra Sweco (vedlegg 8) bør følges ved gjennomføring av tiltaket. Kommunen oppfordrer også å orientere tiltaket med Vannområdekoordinator i Nea/Nidelva/Gaula, Sivert Dahlen Lund.

Det forutsettes at det søkes om fjerning av kantskog hos Statsforvalteren for gjennomføring av tiltaket, selv om det nevnes et mindre inngrep.

Det bør også stilles krav om at tiltakene følges opp i en periode etter anlegget er ferdigstilt. Tiltakene bør ha dokumenterbar positiv virkning før prosjektet avsluttes.

Naturfare

I områdene hvor terrenget vil bli berørt av endret vannstand eller vannhastighet og/eller inngrep/byggetiltak mildertidig eller permanent så har det kommet flere nye kartlegginger knyttet til naturfare og flere av kartlagene er oppdatert i senere tid. Det er lagt ved et kartutsnitt med alle aktsomhetsområder og andre kartlagte naturfarer for å vise at dette er omfattende i området. NVE har erosjonssikret nedre deler av Vigda der det er større kvikkleiresoner. I tillegg har de sikret sidebekken ned fra Rapbjørda som er nærme planområdet, men oppstrøms kjente kvikkleiresoner.

Det nyeste kartet for naturfare er:

Aktsomhetskart for kvikkleireskred – publisert av NVE 9.2.2024 – viser at størsteparten av området må vurderes for kvikkleire i henhold til NVE sin veileder nr1/2019.

Det nye aktsomhetskartet viser muligheten for kvikkleire. Basert på en uheldig hendelse med gravemaskin som satte seg fast i kvikkleirelignende masser i Vigda høsten 2019 rett nedenfor Sagbergfossen kraftverk, så er det tydelig at grunnforholdene kan være utfordrende og må gjøres rett og sikres rett. I tillegg er det mange andre aktsomhetssoner for forskjellige naturfarer særlig i det nordøstre tiltaksområdet.

Geologi er omtalt i miljøplanen:

S 10 - Som del av detaljplanleggingen er det utført ytterligere geotekniske grunnundersøkelser for å etablere dybde til antatt berg som grunnlag for prosjektering av tunneltrase. Undersøkelser i form av 14 totalsonderinger med fjellkontrollboring ble utført av Sweco i 2021, og et oppsummerende notat finnes som vedlegg 9. Undersøkelsene bekrefter at det er tilstrekkelig fjelloverdekning i den prosjekterte tunneltraseen.

s 13 - Det kan bli aktuelt å sikre elvesidene langs inntakskulpen noen steder dersom det er fare for utvasking av masser. Ellers vil det fjernes vegetasjon der det blir vannspeil for å hindre at disse etter hvert havner i inntaket.

S18: Elvekantene oppstrøms og nedstrøms stasjon og utløpskanal vil steinplastres i den grad det er vurdert nødvendig for erosjonssikring.

Naturfare er omtalt i eget kapittel 5.1 i tillegg til sitatene over. I dette kapitlet er det henvist til:

NVE atlas angitt med konklusjonene fra rapporten:

- NVEs kart for aktsomhetsområder for skred i bratt terreng – utenfor planen
- NVEs kart for snøskred inkludert utløpsområde – ingen fare etter bygging
- NVEs kart for steinsprang – utenfor planen
- Områder som kan inneholde marine avsetninger

Kvikkleire avvist som utfordring ved å vise til Vegvesenets vurderinger i 1990 og egne boringer for å kartlegge overdekning vist med lilla arealer. Borpunkt er bare delvis vist i rapporten.

Rapporten viser ikke til aktsomhetskart for kvikkleire og de har heller ikke benyttet NVE sin veileder nr 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred for å vurdere områdestabilitet. De henviser kun til at det kan være lokale problemer som de vil håndtere underveis.

I et så utsatt område, med bratt topografi, og påvist kvikkleirelomme i nærheten, må stabilitet og geoteknikk vurderes på en annet detaljnivå selv der det ikke er påvist store kvikkleiresoner. Stabilitet må vurderes i alle områdene som berøres inkludert der vannstanden vil heves/senkes. Siden dette er unntatt søknadsplikt for byggesak må dette avklares på dette nivået.

Konklusjon: Områder berørt av vannstandendringer/vannhastighetsendringer og inngrep både midlertidig og permanent (byggetiltak, anleggsveier, mellomlagringsområder, og deponiområder) må vurderes i tråd med NVE sin veileder og eventuell utelukking gjøres i tråd med den. I tillegg må lokal stabilitet vurderes slik at riktig erosjonssikring dimensjoneres og tilpasses et godt vannmiljø og beskrives i miljø og landskapsplanen. Synlige steinplastringer er ikke en ønsket løsning.

Husk å melde inn eventuelle fareutredninger/rapporter til NVE og data fra grunnundersøkelser til NADAG.

Landbruk

Fra landbruk ser en at planlagte tiltak for Vigda kraftverk vil berøre fulldyrka jord. Dette gjelder for anlegg av ny vegadkomst, samt areal som skal benyttes til riggområde.

Videre er det planer om at uttak av tunnellmasser skal deponeres i et søkk i terrenget med bekke drag som medfører framføring av en anleggsvei over fulldyrka jord.

Utklippet under viser omsøkte søkk i terrenget med bekke drag;

Vi vil derfor be om at det utarbeides en matjordplan for tiltaket som viser hvordan jordressursene blir ivaretatt under og etter oppgraderingsarbeidet med Vigda kraftverk.

Friluftsliv og folkehelse

Ingen merknad

Med hilsen

Jørgen Stenset Restad

Dette dokumentet er godkjent med elektronisk signatur.